Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2026)0075

Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2026

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 11. marca 2026 o evropskem semestru za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2026 (2025/2214(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) ter zlasti njenih členov 121, 126 in 136,

– ob upoštevanju Protokola št. 1 k Pogodbi o Evropski uniji (PEU) in PDEU o vlogi nacionalnih parlamentov v Evropski uniji,

– ob upoštevanju Protokola št. 2 k PEU in PDEU o uporabi načel subsidiarnosti in sorazmernosti,

– ob upoštevanju Pariškega sporazuma, sprejetega na konferenci pogodbenic Okvirne konvencije OZN o spremembi podnebja 12. decembra 2015,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila)[1],

– ob upoštevanju Protokola št. 12 k PEU in PDEU o postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem,

– ob upoštevanju Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju v ekonomski in monetarni uniji,

– ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih

[1] UL L 243, 9.7.2021, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj.

politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97[2],

– ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2024/1264 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Uredbe (ES) št. 1467/97 o pospešitvi in razjasnitvi izvajanja postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem[3],

– ob upoštevanju Direktive Sveta (EU) 2024/1265 z dne 29. aprila 2024 o spremembi Direktive 2011/85/EU o zahtevah v zvezi s proračunskimi okviri držav članic[4],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1173/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o učinkovitem izvrševanju proračunskega nadzora v euroobmočju[5],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1174/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o izvršilnih ukrepih za odpravljanje čezmernih makroekonomskih neravnotežij v euroobmočju[6],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij[7],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 472/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o okrepitvi gospodarskega in proračunskega nadzora v državah članicah euroobmočja, ki so jih prizadele ali jim grozijo resne težave v zvezi z njihovo finančno stabilnostjo[8],

– ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 473/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2013 o skupnih določbah za spremljanje in ocenjevanje osnutkov proračunskih načrtov ter zagotavljanje zmanjšanja čezmernega primanjkljaja držav članic v euroobmočju[9],

---

2 UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
3 UL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj.
4 UL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj.
5 UL L 306, 23.11.2011, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1173/oj.
6 UL L 306, 23.11.2011, str. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1174/oj.
7 UL L 306, 23.11.2011, str. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
8 UL L 140, 27.5.2013, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/472/oj.
9 UL L 140, 27.5.2013, str. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/473/oj.

– ob upoštevanju gospodarske napovedi Komisije iz pomladi 2025, ki jo je objavila 19. maja 2025,

– ob upoštevanju gospodarske napovedi Komisije iz jeseni 2025, ki jo je objavila 17. novembra 2025,

– ob upoštevanju jesenskega svežnja o evropskem semestru 2026 z dne 25. novembra 2025,

– ob upoštevanju poročila o spremljanju vzdržnosti dolga za leto 2024, ki ga je Komisija objavila 17. marca 2025,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 19. marca 2025 z naslovom „Prilagoditev povečanim izdatkom za obrambo v okviru pakta za stabilnost in rast“ (C(2025)2000),

– ob upoštevanju letnega poročila Evropskega fiskalnega odbora za leto 2025 z dne 22. oktobra 2025,

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija z dne 9. septembra 2024 z naslovom „*The future of European competitiveness*“ (Prihodnost evropske konkurenčnosti) (v nadaljnjem besedilu: Draghijevo poročilo),

– ob upoštevanju skupnega sporočila Komisije in visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko z dne 19. marca 2025 z naslovom „*Joint White Paper for European Defence Readiness 2030*“ (Bela knjiga o prihodnosti evropske obrambe – Pripravljenost 2030)(JOIN(2025)0120),

– ob upoštevanju poročila Skupnega raziskovalnega središča z naslovom „*Measuring sustainable and inclusive wellbeing: a multidimensional dashboard approach*“ (Merjenje trajnostne in vključujoče dobrobiti: pristop z večdimenzionalno preglednico), ki je bilo objavljeno 28. januarja 2025,

– ob upoštevanju medinstitucionalne razglasitve evropskega stebra socialnih pravic z dne 13. decembra 2017,

– ob upoštevanju izjave iz La Hulpa z dne 16. aprila 2024 o prihodnosti evropskega stebra socialnih pravic,

– ob upoštevanju socialne zaveze iz Porta z dne 7. maja 2021, ki so jo podpisali Svet, Komisija, Parlament in socialni partnerji,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za proračun,

– ob upoštevanju poročila Odbora za ekonomske in monetarne zadeve (A10-0036/2026),

A. ker ima evropski semester bistveno vlogo pri usklajevanju ekonomskih in proračunskih politik v državah članicah, da bi zagotovili makroekonomsko stabilnost ekonomske in monetarne unije ter dosegli socialno pravičen prehod na trajnostno gospodarstvo;

B. ker bodo imela priporočila evropskega semestra za leto 2026 bistveno vlogo pri oblikovanju načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva, ki jih bodo pripravile države članice;

C. ker priporočila za posamezne države v okviru evropskega semestra redno vključujejo zmanjšanje socialnih izdatkov, hkrati pa komaj obravnavajo povečanje prihodkov;

D. ker so gospodarski obeti še vedno negotovi, predvsem zaradi ruske invazije v Ukrajino in negotovosti, ki jo povzročajo protekcionistične politike, carine in trgovinske napetosti, vse to pa negativno vpliva na gospodarstvo;

E. ker naj bi se rast BDP v EU glede na jesensko gospodarsko napoved Komisije 2025 približevala potencialni rasti, polna zaposlenost in inflacija pa ciljni ravni, čeprav inflacija v nekaterih državah članicah ostaja visoka;

F. ker Komisija za EU kot celoto napoveduje rast v višini 1,4 %–1,5 % v obdobju 2025–2027, v euroobmočju pa naj bi bila dinamika nižja (1,2 %–1,4 %); ker se pričakuje, da se bo potencialna rast v EU predvsem zaradi neugodnih demografskih trendov zmanjšala s približno 1,5 % v letu 2024 na 1,3 % v letu 2027 (v euroobmočju s 1,4 % na 1,2 %);

G. ker ima EU ogromne potrebe po naložbah, vključno z dodatnimi letnimi naložbami v višini 800 milijard EUR, kolikor je Mario Draghi v svojem poročilu ocenil, da je potrebno za povečanje konkurenčnosti in produktivnosti Evrope, vključno s 450 milijardami EUR samo za energetski prehod, od katerih naj bi po podatkih Inštituta Rousseau 260 milijard EUR prišlo iz javnega sektorja; ker je v okviru načrta za ponovno oborožitev Evrope ReArm Europe/Pripravljenost 2030 predvidenih dodatnih 800 milijard EUR dodatnih naložb za obrambne izdatke; ker za te naložbene cilje ni ustreznih novih lastnih sredstev, zaradi česar Unija nima fiskalne zmogljivosti, potrebne za doseganje zastavljenih ciljev; ker teh potreb ni mogoče pokriti z javnim financiranjem;

H. ker se EU sooča z velikimi izzivi, ki segajo od vztrajnih groženj na njenih vzhodnih mejah, povezanih z rusko vojaško agresijo proti Ukrajini, do geopolitične nestabilnosti in trgovinske negotovosti, ostajajo pa tudi dolgoročni izzivi, kot sta zeleni in digitalni prehod;

I. ker PDEU določa referenčne vrednosti do 3 % za javnofinančni primanjkljaj in 60 % za delež javnega dolga v BDP; ker nominalni primanjkljaj ter razmerje med javnim dolgom in BDP v EU ostajata

nad referenčnima vrednostma; ker se tako nominalni primanjkljaj kot tudi razmerje med javnim dolgom in BDP v državah članicah znatno razlikujeta;

J. ker Svet ni začel nobenega postopka v zvezi s čezmernimi makroekonomskimi neravnotežji, vse odkar je bil postopek leta 2011 uveden;

K. ker se je Komisija v sedanji sestavi zavezala, da bo „Komisija naložb“, in se zanaša na podporo Parlamenta kot sozakonodajalca za sprejetje pomembnih ukrepov za povečanje naložb EU na raven, ki bi ustrezala potrebam zelenega in digitalnega prehoda; ker se Komisija še ni ustrezno odzvala na ogromne naložbene potrebe Unije, zlasti glede na to, da se bo konec leta 2026 iztekel mehanizem za okrevanje in odpornost;

L. ker so pretekle krize, vključno s pandemijo covida-19, pokazale, da skupen in usklajen evropski odziv krepi Unijo; ker lahko Evropa v konkurenčnem geoekonomskem okolju svoje interese in vrednote zaščiti le z enotnostjo, kar kaže, da je potreben trdni makroekonomski okvir in da je treba še tesneje usklajevati gospodarske in socialne politike v okviru evropskega semestra;

Gospodarski obeti za EU

1. ugotavlja, da se EU v zadnjih petih letih spoprijema z velikimi izzivi, na primer s pandemijo covida-19 ter nezakonito in neupravičeno rusko vojno v Ukrajini, ki imata velike gospodarske posledice; je seznanjen s hitrostjo in učinkom vseevropskih pobud in instrumentov za reševanje gospodarskih in socialnih posledic zunanjih pretresov, zlasti mehanizma za okrevanje in odpornost ter evropskega instrumenta za začasno podporo za ublažitev tveganj za brezposelnost v izrednih razmerah (SURE);

2. ugotavlja, da naj bi se BDP EU glede na gospodarsko napoved Komisije, objavljeno 17. novembra 2025 v tem letu povečal za 1,4 % v primerjavi z letom 2024 in za 1,4 % v letu 2026; ugotavlja, da v skladu s to napovedjo EU še vedno znatno zaostaja za ZDA in Kitajsko v smislu pričakovanj glede rasti; poudarja, da sta euroobmočje in EU kljub znatnim izzivom pokazala odpornost;

3. ugotavlja, da se bo potencialna rast, ki označuje stopnjo rasti, kakršno lahko gospodarstvo vzdržuje brez prekomerne inflacije, v EU zmanjšala z 1,5 % v letu 2024 na 1,3 % v letu 2027, v euroobmočju pa z 1,4 % na 1,2 %, saj se rast delovno aktivnega prebivalstva upočasnjuje; meni, da so te stopnje potencialne rasti premajhne, da bi lahko obvladali izzive, s katerimi se bo evropsko gospodarstvo spoprijemalo v prihodnjih letih;

4. ugotavlja, da naj bi se glede na jesensko gospodarsko napoved Evropske komisije iz leta 2025 skupni primanjkljaj v euroobmočju

povečal s 3,1 % BDP v letu 2024 na 3,2 % BDP v letu 2025; ugotavlja, da naj bi se primanjkljaj na podlagi sedanjih politik v letu 2026 povečal na 3,3 % BDP;

5. Ugotavlja, da naj bi primanjkljaj 12 držav članic v letu 2027 presegel 3 % BDP in da je 10 držav članic v postopku v zvezi s čezmernim primanjkljajem;

6. ugotavlja, da naj bi bruto dolg državnega sektorja v EU kot odstotni delež BDP v letu 2025 dosegel vrednost 82,8 % in naj bi se v letih 2026 in 2027 povečal na 83,8 % in 84,5 %, kar je precej nad referenčno vrednostjo 60 % za posamezne države članice, kot je določena v Pogodbah; ugotavlja, da naj bi se dolg državnega sektorja v euroobmočju povečal na 89,8 % v letu 2026 in na 90,4 % v letu 2027; ugotavlja, da se ravni dolga med državami članicami znatno razlikujejo;

7. poziva države članice, naj izvajajo preudarne fiskalne politike, da bi zaščitile vzdržnost javnega dolga;

8. želi opozoriti, da ekstremni vremenski dogodki močno vplivajo na javne finance; se zaveda, da se bosta vpliv in pogostost ekstremnih vremenskih pojavov v prihodnjih letih še povečevala;

9. pozdravlja, da se je inflacija v euroobmočju znižala na ciljno raven Evropske centralne banke, potem ko je oktobra 2022 dosegla najvišjo raven 10,6 %; ugotavlja pa, da je v državah članicah še vedno različno visoka, v nekaterih, tudi tistih z energetsko intenzivnimi panogami, pa je višja; ugotavlja, da osnovna inflacija in inflacijska pričakovanja ostajajo nad ciljno ravnjo; opozarja, da nadaljnja inflacija cen hrane in energije vpliva na evropska gospodinjstva; ugotavlja, da inflacija neenakomerno vpliva na dohodkovne skupine, najbolj pa prizadene gospodinjstva z nizkimi dohodki;

10. ima pomisleke, da bo nezadosten obseg zasebnih in javnih naložb verjetno ovira za trajnostno rast in konkurenčnost v Evropi in bo onemogočil izpolnitev skupnih prednostnih nalog iz strateške agende EU za obdobje 2024–2029; poudarja, da morajo države članice EU okrepiti prizadevanja za odpravo ovir in mobilizacijo veliko večjih zasebnih naložb v skladu s strategijo Komisije za unijo prihrankov in naložb; priznava politični cilj Komisije, da poenostavi regulativni okvir in znatno zmanjša upravna bremena za spodbujanje zasebnih naložb; poudarja, da so za povečanje potenciala rasti EU nujno potrebne naložbe v področja, kot so raziskave in razvoj, infrastruktura ter inovacije; vztraja, da ima naslednji večletni finančni okvir ključno vlogo ne le pri zagotavljanju javnih naložb, temveč tudi pri mobilizaciji zasebnih naložb, in v zvezi s tem poudarja, da so finančni instrumenti in proračunska jamstva močna in učinkovita orodja za doseganje ključnih ciljev politike EU, pa tudi kot vnaprej pripravljeni finančni instrumenti za vso EU;

11. ugotavlja, da Komisija v evropskem makroekonomskem poročilu priznava, da je cenovna dostopnost stanovanj makroekonomsko in socialno vprašanje, zlasti z uvedbo morebitnih omejitev mobilnosti delovne sile in dolgoročno oslabitvijo rasti produktivnosti;

12. poudarja, da je dosledna in ciljno usmerjena industrijska politika ključna za podporo tehnološki preobrazbi EU in varnost odpornih dobavnih verig ter ohranjanje konkurenčnih in neizkrivljenih trgov;

13. ugotavlja, da je povprečna stopnja zaposlenosti v EU dosegla rekordno visoko raven, kar kaže na dinamičen trg dela v večini držav; pozdravlja, da je bil okvir za socialno konvergenco vključen v evropski semester; poudarja, da se je model poklicnega izobraževanja in usposabljanja izkazal za uspešnega v državah članicah, ki so se zanj odločile; obžaluje velike razlike med državami članicami v stopnjah brezposelnosti, zlasti med mladimi;

14. ponovno poudarja, da je pomembno ohranjati enake konkurenčne pogoje na enotnem trgu, ter poziva države članice, naj sprejmejo ukrepe za poglobitev enotnega trga z odpravo notranjih ovir;

Uporaba revidiranega okvira ekonomskega upravljanja EU

15. želi spomniti, da naj bi okvir ekonomskega upravljanja z reformo poenostavili, ga z večjo nacionalno odgovornostjo in boljšim izvrševanjem napravili preglednejšega ter izboljšali njegovo zmožnost prilagajanja heterogenim razmeram glede fiskalnega položaja, javnega dolga in gospodarskih izzivov ter tako pomagali pri reševanju srednjeročnih in dolgoročnih izzivov, s katerimi se spoprijemajo EU in njene države članice, vključno s promoviranjem proticiklični fiskalnih politik;

16. poudarja, da je enotni operativni kazalnik v reformiranem okviru ekonomskega upravljanja, s katerim se spremlja skladnost držav članic z ustreznimi priporočili Sveta, rast očiščenih odhodkov; poudarja, da bo več držav članic še vedno imelo nezadostno fiskalno zmogljivost za zadovoljitev znatnih potreb po naložbah; je seznanjen, da je bila nacionalna odstopna klavzula že aktivirana za obrambne izdatke, in to le eno leto po začetku veljavnosti revidiranih pravil kot kratkoročni odziv na izredne dogodke, na katere države niso imele vpliva; poudarja, da je nacionalna odstopna klavzula namenjena začasnim izrednim razmeram, specifičnim za posamezno državo, ni pa primerna za izpolnjevanje dolgoročnih strukturnih potreb;

17. poudarja, da je Komisija razširila svoja diskrecijska pooblastila v reformiranem okviru ekonomskega upravljanja, in sicer z dvostranskim postopkom, na katerem temeljijo srednjeročni fiskalno-strukturni načrti; je seznanjen z ugotovitvijo Evropskega fiskalnega odbora, da je Komisija uporabila nekaj diskrecije pri odločanju o odložitvi postopkov v zvezi s čezmernim primanjkljajem oziroma o tem, da jih ne bo začela; poudarja, da je enakomerna uporaba

fiskalnih pravil EU bistvenega pomena za ohranitev verodostojnosti okvira gospodarskega upravljanja, zagotavljanje enake obravnave držav članic ter vzdrževanje skladnega in resnično evropskega pristopa;

18. pozdravlja namenske spremembe v okviru ekonomskega upravljanja EU, ki jih je Komisija objavila 2. oktobra 2025 in s katerimi naj bi dosegli doslednost po najnovejši posodobitvi okvira ekonomskega upravljanja;

19. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da po ugotovitvah Evropskega fiskalnega odbora približno polovica neodvisnih fiskalnih institucij ni uradno sodelovala pri pripravi srednjeročnih fiskalno-strukturnih načrtov; meni, da bi večja udeležba neodvisnih fiskalnih institucij povečala preglednost in zunanji nadzor v tem odločilnem trenutku prehoda;

Fiskalna naravnanost

20. poudarja, da so se javne naložbe v zadnjih letih znatno povečale, pri čemer je približno polovico povečanja v obdobju 2019–2025 financirala EU, predvsem prek mehanizma za okrevanje in odpornost; ugotavlja, da se pričakuje, da se bodo te koristi nadaljevale tudi po letu 2026, z znatnimi učinki prelivanja v državah članicah, in da bi lahko dolgoročni učinek strukturnih reform v obdobju 2020–2033 povečal potencialni rezultat euroobmočja za do 1,3 % BDP v primerjavi s scenarijem brez mehanizma za okrevanje in odpornost; ima pomisleke, ker se bo mehanizem za okrevanje in odpornost leta 2026 iztekel, in zaradi učinka, ki bi ga to lahko imelo na splošno fiskalno naravnanost EU; poziva države članice, naj do avgusta 2026 dokončajo izvajanje svojih načrtov za okrevanje in odpornost; opozarja, da je treba dolg, izdan za financiranje mehanizma, do leta 2058 odplačati, in sicer tako, da bo omogočeno enakomerno in predvidljivo zmanjševanje obveznosti;

21. je seznanjen s priporočilom Komisije, naj splošna fiskalna naravnanost držav članic v letu 2026 kljub velikim razlikam med njimi ostane na splošno nevtralna;

22. poudarja, da so javnofinančni prihodki in odhodki bistveni za zagotavljanje vzdržnosti nacionalnih proračunov; želi opozoriti na priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja z dne 17. februarja 2026, v katerem poziva, naj se zmanjšajo davčne vrzeli – z boljšim izpolnjevanjem davčnih obveznosti, vključno z bojem proti izogibanju davkom in davčnim utajam ter z bojem proti agresivnemu davčnemu načrtovanju; poudarja, da šibko izvrševanje v davčni upravi ter v boju proti davčnim utajam in izogibanju davkom ogroža fiskalno vzdržnost ter prispeva k makroekonomskim neravnotežjem;

23. je seznanjen s spremembo v programski politiki Komisije v sedanjem ciklu evropskega semestra, ko smernice za sveženj semestra zdaj zagotavlja kompas za konkurenčnost, in ne več letni pregled

trajnostne rasti; poudarja, da je okvir semestra zaradi te spremembe bolj osredotočen; poudarja pomen kontinuitete pri priporočilih za posamezne države, ki so zasnovana kot večletne in dolgoročne reformne zaveze, ter pri prizadevanjih držav članic za izpolnjevanje dolgoročnih ciljev; poziva Komisijo, naj zagotovi celostno vizijo evropske konkurenčnosti in poskrbi, da se bodo dolgoročne prednostne naloge prehoda še naprej dosledno in skladno odražale v priporočilih za posamezne države v zaporednih ciklih semestra;

Priporočila za posamezne države

24. ugotavlja, da priporočila za vsako državo članico vsebujejo priporočilo o fiskalni politiki, po možnosti vključno s fiskalnimi strukturnimi reformami; je seznanjen z zavezo Komisije, da bo z evropskim semestrom spodbujala konkurenčnost, stabilnost, gospodarsko rast, trajnostnost in socialno pravičnost ter da bo vanj vključila cilje trajnostnega razvoja OZN in evropski steber socialnih pravic; poudarja, da je evropski semester osrednje orodje za usklajevanje smotrnih makroekonomskih in proračunskih politik v državah članicah, s čimer se varuje tudi makroekonomska stabilnost ekonomske in monetarne unije; poudarja, da so priporočila za posamezne države pomemben temelj za usklajevanje evropske gospodarske politike; opozarja, da so ta priporočila ukrepi politike, ki so tudi sestavni del srednjeročnih fiskalnih strukturnih načrtov, nacionalnih načrtov za okrevanje in odpornost ter napovedanega predloga o načrtih za nacionalna in regionalna partnerstva;

25. želi spomniti, da imajo priporočila za posamezne države veliko vlogo pri usklajevanju prednostnih nalog EU; ugotavlja, da ni napredka glede učinkovitega izvajanja priporočil za posamezne države; ugotavlja, da med letoma 2019 in 2023 pri 25,1 % priporočil za posamezne države ni bilo napredka ali pa je bil le omejen; poziva Komisijo, naj ponovno razmisli o tem, kako se priporočila za posamezne države pripravljajo in spremljajo, zlasti v zvezi z njihovo prihodnjo vlogo pri dostopanju do sredstev EU; želi spomniti na svojo zahtevo po manjšem številu in bolj ciljno usmerjenih priporočilih za posamezne države;

26. je seznanjen, da namerava Komisija v priporočilih za posamezne države dodatno upoštevati ukrepe, ki bodo ključni za unijo prihrankov in naložb, kot je napovedala v sporočilu z dne 19. marca 2025[10];

27. meni, da bodo imela priporočila za posamezne države v naslednjem večletnem finančnem okviru večjo vlogo pri usmerjanju naložb in reform na nacionalni in regionalni ravni; meni, da bi morala izbira

---

10 Sporočilo Komisije z dne 19. marca 2025 z naslovom „Unija prihrankov in naložb – Strategija za povečanje blaginje prebivalstva in spodbujanje gospodarske konkurenčnosti v EU“ (COM(2025)0124).

reform in naložb temeljiti na njihovi učinkovitosti pri upoštevanju ustreznih priporočil za posamezne države, če se želimo približati pravičnemu prehodu na zeleno in konkurenčno evropsko gospodarstvo; poudarja, da mora ta proces spremljati močnejši demokratični nadzor in večja odgovornost držav članic;

28. poudarja, da so priporočila za posamezne države vse bolj pomembna tudi pri načrtih za nacionalna in regionalna partnerstva; želi opozoriti, da še ni pregledne ali sledljive metodologije za razvoj in izbor priporočil za posamezne države, niti ni jasno, zakaj se nekatera predlagajo, druga pa ne, kar vzbuja pomisleke glede odgovornosti in enakega obravnavanja držav članic; poziva Komisijo, naj pojasni osnovne postopke in izbirna merila za to; poudarja, da morajo vsako splošno povečanje diskrecijskih pravic Komisije spremljati ustrezni mehanizmi odgovornosti z naknadnim preverjanjem ter močno izboljšan pretok informacij v Parlament;

29. ugotavlja, da so bila priporočila za posamezne države za leto 2025 bolj osredotočena na konkurenčnost in poenostavitev, hkrati pa je bilo poudarjeno, da je treba spodbujati znanstveno odličnost, raziskave in inovacije ter razvoj tehnologije kot odločilne dejavnike dolgoročne produktivnosti in odpornosti; poudarja, da je bilo manj priporočil namenjenih socialni in podnebni politiki; je seznanjen, da priporočila za nekatere države članice vsebujejo priporočilo za postopno ukinitev subvencij za fosilna goriva;

30. ugotavlja, da Komisija priporočilo za euroobmočje razume predvsem kot orodje za usmerjanje razprav Euroskupine; vseeno Komisijo poziva, naj nadalje spremlja priporočila za euroobmočje, tudi tako, da jih upošteva pri pripravi priporočil za posamezne države; obžaluje, da v letu 2025 ni objavila pregleda izvajanja priporočil za euroobmočje, kot je to običajno storila v okviru poročil o euroobmočju; je zaskrbljen, da med priporočili za leto 2025 ni bilo nobenega, ki bi bilo neposredno povezano s podnebnimi spremembami;

Zmanjševanje naložbene vrzeli

31. želi spomniti, da je Draghijevo poročilo neizpodbitno pokazalo, da je treba za večjo konkurenčnost EU povečati javne in zasebne naložbe ter izvesti ambiciozne reforme; poziva Komisijo in države članice, naj predstavijo strategijo za zadovoljitev naložbenih potreb po letu 2026;

32. meni, da bi bilo treba okvir ekonomskega upravljanja EU po možnosti dopolniti z instrumenti in orodji na ravni EU, da bi čim bolj zmanjšali stroške za davkoplačevalce EU in čim bolj povečali učinkovitost pri zagotavljanju evropskih javnih dobrin ter da bi se odzvali na krize po vsej Uniji, kot je sedanja kriza na področju varnosti in obrambe; ugotavlja, da bi lahko kot merilo za to služili dolžniški vrednostni papirji EU, s čimer bi podprli močnejše povezovanje finančnih trgov EU; poziva k uvedbi novih virov lastnih sredstev za financiranje

politik Unije; podpira ustanovitev Evropskega sklada za konkurenčnost in sklada Scaleup Europe;

33. želi opozoriti, da je Evropski svet potrdil, da bo Ukrajini za leti 2026 in 2027 zagotovil posojilo v višini 90 milijard EUR na podlagi izposojanja EU na kapitalskih trgih, kar naj bi se krilo z manevrskim prostorom proračuna EU;

34. ugotavlja, da spreminjajoče se geopolitično okolje terja še večjo enotnost in solidarnost med državami članicami, zlasti ob upoštevanju pomislekov EU in njenih držav članic glede varnosti; meni, da za zaščito dolgoročne odpornosti Unije ostaja bistveno, da se zmanjšajo strateške odvisnosti Evrope in tako poveča njena varnost; podpira prizadevanja Komisije za bolj usklajen pristop k obrambi; želi spomniti, da instrument za varnostne ukrepe za Evropo (SAFE) vzpostavlja instrument za posojila v višini 150 milijard EUR, ki naj bi države članice podprl pri naložbah v obrambo; obžaluje pa, da instrument temelji na členu 122 PDEU, kar je omejilo parlamentarni nadzor; pozdravlja, da kazalnik očiščenih odhodkov izključuje vse nacionalno sofinanciranje v programih, ki jih financira EU, kar državam članicam zagotavlja večji fiskalni manevrski prostor za naložbe v skupne prednostne naloge EU, kot določa Uredba (EU) 2024/1263[11], s čimer se bo povečala sinergija med proračunom EU in nacionalnimi proračuni, s tem pa naj bi se na nekaterih področjih, kot je obramba, zmanjšala razdrobljenost in povečala splošna učinkovitost javne porabe; poudarja, da zaveza držav članic, da bodo povečale izdatke za obrambo, ne sme ogroziti drugih skupnih prednostnih nalog EU;

35. ugotavlja, da je 16 držav članic aktiviralo nacionalno odstopno klavzulo za obrambne izdatke; poudarja, da klavzula državam članicam omogoča prožnost, da lahko povečajo odhodke za obrambo, ne da bi morale povečanje takoj financirati z zmanjšano porabo ali z ukrepi za povečanje prihodkov; ugotavlja, da ta prožnost državam članicam daje potreben čas za vključitev višjih odhodkov za obrambo v nacionalne proračune; poudarja, da se zaradi delne soudeležbe tako znatno zmanjšajo predvideni dodatni obrambni odhodki, in sicer s 650 milijard EUR na približno 297–337 milijard EUR;

36. svari, da so izdatki za obrambo po naravi potrošne naložbe in sami po sebi ne povečujejo potencialnega proizvoda gospodarstva; meni, da se izdatki za obrambo zato dolgoročno ne bi smeli financirati z večjim izdajanjem dolga;

---

11 Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

37. poudarja, da je pomembno povečati usklajenost in sodelovanje pri naložbah v obrambo med državami članicami, zlasti kar zadeva strateške spodbujevalce ali strateške oborožitvene sisteme, ki so za posamezne države članice predragi, glede na to, da je treba evropski obrambni sektor nujno razširiti ter da sta potrebni dolgoročna varnost in strateška avtonomija;

38. želi spomniti, da Komisija nikoli ni začela postopka v zvezi s čezmernimi neravnotežji, čeprav v nekaterih državah članicah vedno znova prihaja do neravnotežij v plačilni bilanci; ugotavlja, da bo Komisija ocenila obstoj makroekonomskih neravnotežij za sedem držav članic, ki so bile v njenem poročilu o mehanizmu opozarjanja za leto 2026 izbrane za poglobljeni pregled;

°

° °

39. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.